

Domovská stránka > Právne predpisy a judikatúra > **Vnútroštátne právne predpisy**

Vnútroštátne právne predpisy

Cyprus

Podľa článku 1 ústavy (Σύνταγμα) „Štát Cyprus je nezávislou a zvrchovanou republikou s prezidentským režimom“ založený na zásadách legality, rozdelenia moci (výkonnej, zákonodarnej a súdnej), nestrannosti súdnictva a dodržiavania a ochrany ľudských práv a základných slobôd. Ľudské práva a základné slobody sú zabezpečené podľa článku II ústavy, ktorá odzrkadľuje Európsky dohovor o ľudských právach (EDLP) (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Ε.Σ.Α.Δ.) a podľa článku 35 ústavy „Zákonodarné, výkonné a súdne orgány sú povinné zabezpečovať v rámci svojich príslušných právomocí efektívne uplatňovanie ustanovení tejto časti“. Zákonnosť je zabezpečená nielen písanou ústavou a ustanoveniami zákona, ale aj skutočnosťou, že sa vláda zaväzuje rešpektovať jej uložené ústavné limity a ako aj zabezpečiť, aby zákonodarný orgán prijímal ústavné zákony, a zabezpečiť existenciu nezávislého a nestranného súdnictva.

Pramene práva

1. Právo Európskej Únie

Cyprus sa stal plnohodnotným a rovnocenným členským štátom Európskej únie 1. mája 2004 a podlieha právu EÚ. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) právo EÚ má prednosť pred vnútroštátnym právom členských štátov vrátane domácich zákonov a ústavy.

Nadradenosť práva EÚ nad Ústavou Cyperskej republiky zabezpečuje Ústava Cyperskej republiky, ktorá bola zmenená a doplnená zákonom, ktorým sa po piatykrát mení a dopĺňa ústava (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (zákon č. 127(I)/(2006)) s cieľom objasniť nadradenosť a prednosť práva EÚ pred ústavou.

Cyperská republika prijala a harmonizovala aj svoje vnútroštátne zákony s právom EÚ tak, že uzákonila celý rad právnych predpisov a zároveň zrušila alebo zmenila a doplnila rozličné ustanovenia vnútroštátneho práva vrátane ustanovení ústavy, ako už bolo uvedené.

Právo EÚ je preto prameňom práva, ktoré je nadradené v Cyperskej republike, a zahŕňa pravidlá prijaté členskými štátmi, t. j. zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a ich protokoly a prílohy neskôr zmenené a doplnené, ako aj pravidlá vydané inštitúciami Európskej únie vo forme nariadení, smerníc a rozhodnutí. Zahŕňa aj pravidlá medzinárodných dohovorov uzatvorených medzi EÚ a tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, všeobecné a základné zásady práva, obyčajového práva, všeobecné pravidlá medzinárodného práva verejného a judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej v zmysle všeobecných právnych zásad tvoria základné ľudské práva neoddeliteľnú súčasť Európskeho *acquis*.

2. Ústava Cyperskej republiky

Ústava Cyperskej republiky bola prijatá v roku 1960, keď bola vyhlásená Cyperská republika a podľa článku 179 ústavy predstavuje najvyšší zákon Cyperskej republiky. Po vstupe Cyperskej republiky do Európskej únie a zmene a doplnení jej ústavy, ako je uvedené v odseku 1, právo EÚ je nadradené domácejmu ústavnému poriadku a právne normy uvedené v ústave musia byť v súlade s právom EÚ.

3. Medzinárodné dohovory /zmluvy /dohody

Podľa článku 169 ústavy, po ratifikovaní medzinárodných dohovorov alebo dohôd uzatvorených na základe rozhodnutia Rady ministrov podľa zákona a ich uverejnení v Úradnom vestníku vlády Cyperskej republiky sa stávajú nadradenými nad akýmkoľvek vnútroštátnym zákonom (okrem ústavy) a v prípade rozporu s týmito zákonmi majú prednosť za predpokladu, že ich podobne uplatňuje aj protistrana.

4. Oficiálne zákony

Oficiálne zákony sú zákony prijímané Snemovňou reprezentantov (Βουλή των Αντιπροσώπων), ktorá má zákonodarnú právomoc, a musia byť v súlade s právom EÚ i ústavou.

Podľa ustanovení článku 188 ústavy, zákony, ktoré dnes platia v Cyperskej republike, sú zákony, ktoré boli v zbierke zákonov podľa tohto článku pred Dňom nezávislosti, pokiaľ iné ustanovenia podľa platného zákona neboli alebo nebudú prijaté alebo nie sú prijaté podľa ústavy a zákonov prijatých Snemovňou reprezentantov (Βουλή των Αντιπροσώπων) po vyhlásení nezávislosti.

5. Regulačné akty (podzákonné právne predpisy)

Regulačné akty sú legislatívne akty vydávané výkonnou mocou na základe jej zverenej normotvornej právomoci a musia byť v súlade s právom EÚ, ústavou a zákonmi.

Tieto právomoci správnych orgánov prijímať doplňujúce právne normy (sekundárne právne predpisy), ktoré sú potrebné na uplatňovanie a vykonávanie zákona, sú známe ako regulačné právomoci a hoci sú zákonodarné právomoci na Cypre zverené Snemovni reprezentantov, sú povolené, aby bolo možné regulovať konkrétne záležitosti alebo záležitosti miestneho záujmu alebo technické alebo podrobné otázky.

6. Judikatúra najvyššieho súdu (Ανώτατο Δικαστήριο)

Na Cypre sa uplatňuje doktrína, že rozsudky vynesené najvyšším súdom sú záväzné pre všetky nižšie súdy. Rozsudok najvyššieho súdu, ktorý vykladá právnu normu, sa preto považuje za prameň práva.

7. Obyčajové právo – zásady spravodlivosti

Obyčajové právo (κοινοδικαίο) a zásady spravodlivosti (επιείκεια) sú tiež prameňmi práva v prípadoch, keď neexistujú žiadne iné právne ustanovenia.

Druhy právnych nástrojov - opis

Písané

Ústava Cyperskej republiky

Medzinárodné dohovory/zmluvy/dohody uzatvorené s tretími krajinami, ratifikované podľa zákona a uverejnené v Úradnom vestníku vlády Cyperskej republiky sú nadradené akémukoľvek vnútroštátnemu zákonu pod podmienkou, že ich podobne uplatňuje aj protistrana.

Zákony platné podľa článku 188 pred Dňom nezávislosti v súlade s jej ustanoveniami, ak neboli alebo nebudú prijaté iné ustanovenia podľa zákona uplatniteľného alebo prijatého podľa ústavy. Zákony prijaté Snemovňou reprezentantov po vyhlásení nezávislosti.

Regulačné akty (Κανονιστικές Πράξεις) (nariadenia) (Κανονισμοί).

Ne písané

Judikatúra najvyššieho súdu, Súdneho dvora Európskej únie a Súdu pre ľudské práva.

Obyčajové právo a zásady spravodlivosti, ak neboli alebo nebudú prijaté iné ustanovenia podľa zákona uplatniteľného alebo prijatého podľa ústavy.

Hierarchia noriem

Po vstupe Cyperskej republiky do Európskej únie platí takáto hierarchia noriem Cyperskej republiky:

PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE

ÚSTAVA CYPERSKEJ REPUBLIKY

MEDZINÁRODNÉ DOHOVORY /ZMLUVY /DOHODY

OFICIÁLNE ZÁKONY

REGULAČNÉ AKTY

JUDIKATÚRA NAJVVYŠŠIEHO SÚDU

OBYČAJOVÉ PRÁVO A ZÁSADY SPRAVODLIVOSTI

Obyčajové právo a zásady spravodlivosti sú prameňmi cyperského práva a uplatňujú sa v prípadoch, keď neexistujú žiadne iné legislatívne ustanovenia /inštitucionálny rámec.

Inštitúcie zodpovedné za prijímanie právnych predpisov

Ústava Cyperskej republiky jasne rozlišuje medzi tromi stupňami. Výkonné právomoci vykonáva prezident, viceprezident a Rada ministrov, súdne právomoci vykonávajú súdy Cyperskej republiky a zákonodarné právomoci vykonáva Snemovňa reprezentantov, ktorá je najvyšším zákonodarným orgánom Cyperskej republiky. Hoci je Snemovňa reprezentantov najvyšším zákonodarným orgánom, výkonná zložka má možnosť ustanovovať právne normy potrebné na účely uplatňovania zákona a reagovať na početné prípady, keď môže byť potrebné jeho uplatnenie. Tieto právomoci zverené správnym orgánom na prijímanie doplňujúcich právnych noriem potrebných na uplatňovanie a vykonávanie zákona sú známe ako regulačné právomoci.

Rozhodovací proces

Postup prijímania zákona sa začína predložením návrhu zákona alebo vládneho návrhu zákona. Právo predkladať návrh zákona je zverené poslancom a právo predkladať vládny návrh zákon je zverené ministrom. Všetky návrhy zákonov predložené Snemovni reprezentantov sú najprv prejednávané v príslušnom parlamentnom výbore a následne na plenárnom zasadnutí.

Zákony a uznesenia Snemovne reprezentantov sa prijímajú jednoduchou väčšinou prítomných a hlasujúcich poslancov a po ich prijatí sa oznamujú Úradu prezidenta Cyperskej republiky, ktorý ich buď vyhlási uverejnením v Úradnom vestníku vlády Cyperskej republiky, alebo ich vráti späť Snemovni reprezentantov na preskúmanie. V takom prípade, keď snemovňa trvá na svojom rozhodnutí, prezident musí príslušný zákon vyhlásiť, pokiaľ nevyužije svoje ústavné právo postúpiť zákon najvyššiemu súdu, aby rozhodol o tom, či je zákon v súlade s ústavou alebo právom EÚ. Ak súd rozhodne, že je v súlade, potom sa bezodkladne uverejní, a ak nie je v súlade s ústavou alebo právom EÚ, neuverejní sa.

Zákony sa stávajú súčasťou zbierky zákonov po uverejnení v Úradnom vestníku vlády Cyperskej republiky alebo v deň uvedený v zákone a môžu sa zrušiť iným zákonom alebo za určitých okolností automaticky.

Právne databázy

V Cyperskej republike sú dostupné tieto databázy:

CYLAW

CYPERSKÝ PRÁVNÝ PORTÁL (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Je prístup do databáz bezplatný?

Prístup do databáz CYLAW je bezplatný. CYPERSKÝ PRÁVNÝ PORTÁL je prístupný len pre registrovaných.

Stručný opis

1. CYLAW

Databáza CyLaw bola zriadená v januári 2002 ako nezisková databáza na účely poskytovania bezplatných a nezávislých právnych informácií o prameňoch cyperského práva a prístupe k nim, ako súčasť medzinárodného hnutia za bezplatný prístup k právu, ktorého je členom. Databáza CyLaw obsahuje rozsudky vydané najvyšším súdom a rodinným súdom druhého stupňa od roku 1997, pravidlá občianskeho konania a celý rad právnych článkov a textov.

Rozsudky, ktoré obsahuje databáza CyLaw, najvyšší súd zaznamenal v elektronickom formáte. Texty rozsudkov, ktoré obsahuje, sú autentické texty vyhlásené najvyšším súdom bez akýchkoľvek zásahov alebo úprav.

2. Cyperský právny portál

Cyperský právny portál zabezpečuje ľahký prístup okrem iného k novinovým článkom, textom a článkom bezprostredného záujmu pre každého, kto sa zaujíma o právne záležitosti a prístup pre registrovaných v právnej databáze obsahujúcej „právne predpisy“ (‘Νομοθεσία’) a „judikatúru“ (‘Νομολογία’) Cyperskej republiky.

Zoznam zákonov (Ευρετήριο των Νόμων) obsahuje zoznam všetkých zákonov uverejnených v zbierke zákonov alebo zrušených zákonov a zoznam všetkých súvisiacich právnych predpisov. Tieto zoznamy sa pravidelne aktualizujú po uverejnení Úradného vestníka vlády Cyperskej republiky.

Zoznam judikatúry (Ευρετήριο της Νομολογίας) umožňuje vyhľadanie textu akéhokoľvek rozhodnutia podľa rozličných kritérií.

Súvisiace odkazy

Právna kancelária (Law office)

Najvyšší súd

Snemovňa reprezentantov (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Posledná aktualizácia: 23/07/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.